

Strategi 2030 ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Innhold

Innledning	1
Forskning	3
Utdanning	5
Kunnskap i bruk	7
Organisasjon og arbeidsmiljø	7

Innledning

Status og utviklingstrekk

Samfunnet står overfor utfordringer som krever oppdatert samfunnsvitenskapelig kunnskap av høy kvalitet. Aktuelle eksempler er klimaendring og grønn omstilling, demokratiutfordringer, økonomisk og sosial ulikhet både nasjonalt og internasjonalt, pandemi og andre kriser, migrasjon og verdimangfold. Gjennom sine kjerneoppgaver og samfunnsoppdrag kan akademia bidra til å løse disse og andre utfordringer det neste tiåret.

Det er stor og økende internasjonal konkurranse om de beste fagpersonene og de beste studentene. UiO er ikke lenger Norges største universitet og ikke lenger det eneste hovedstadsuniversitetet. Forventningene til universitetene er sammensatte, og de er i endring. Forskningen skal holde høy kvalitet, men den forventes også å bidra til å løse samfunnsutfordringer og til samfunnsinnovasjon. Et arbeidsliv med høy endringstakt krever at vi kan bidra til å videreutvikle folks kompetanse gjennom livslang læring.

Fakultetets særlige styrke er nysgjerrighetsdrevet og forskerinitiert forskning med solid disiplinær forankring av høy kvalitet innenfor bredden av samfunnsvitenskapelige disipliner og forskningsbasert undervisning som bygger på denne. Fakultetets fagmiljøer har lyktes meget godt

med søknader om ekstern finansiering. Fakultetets ansatte hevder seg godt i konkurransen om attraktive konkurranseutsatte forskningsmidler med få føringer på tema og problemstilling. Fakultetets totalbudsjett har vokst fra 630 millioner kroner i 2017 til i underkant av 730 millioner kroner i 2021. Ved inngangen til strategiperioden har fakultetet 650 årsverk ansatte og 4600 registrerte studenter.

Det samfunnsvitenskapelige fakultets viktigste oppgave det neste tiåret er å videreutvikle, forvalte og formidle samfunnsvitenskapelig kunnskap gjennom forskning og utdanning, og ved å legge til rette for at kunnskapen tas i bruk. Fakultetet skal drive forskning og utdanning av fremragende kvalitet og med relevans for de store samfunnsutfordringene. Det er et klart mål at fakultetet huser det beste fagmiljøet innenfor de respektive fagområdene i Norge, at alle fagmiljøene er blant de ledende i Norden, og at de også hevder seg godt i en europeisk sammenheng.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal utdanne kunnskapsrike og reflekterte kandidater som har gode forutsetninger for videre læring. Fakultetet skal være en god møteplass for studenter og ansatte med ulike synspunkter, verdier og perspektiver. Det er en grunnleggende verdi i det akademiske fellesskapet mellom ansatte og mellom ansatte og studenter at vi eksponeres for og diskuterer teorier og ideer, også dem vi selv er dypt uenige i. Meningsbrytning skal skje gjennom argumenter og motargumenter, ikke ved å skjermes fra perspektiver man ikke liker.

Fakultetet har stort økonomisk handlingsrom ved inngangen til strategiperioden. Fakultetet vil bruke dette handlingsrommet til å styrke forsknings- og undervisningsvirksomheten ved enhetene og til å videreutvikle fakultetets støttefunksjoner knyttet til kjerneoppgavene forskning og undervisning.

Fakultets grunnenheter er hovedsakelig organisert rundt disipliner og har stor grad av autonomi. Denne organiseringen skaper gode vilkår for strategisk fagutvikling i sterke fagmiljøer med etablerte kvalitetskrav basert på fagnære vurderinger og fagnære prioriteringer. Deler av fakultetets virksomhet er tematisk organisert og kan også vise til gode resultater. Fakultetet har et særlig ansvar for å sørge for høy kvalitet på de tjenestene som ikke så lett skapes i et desentralisert system. Fakultetet vil legge til rette for optimale støttefunksjoner og bidra til å finne frem til en

hensiktsmessig arbeidsdeling mellom UiO sentralt, fakultetet og grunnenhetene for alle slike støttefunksjoner.

Fakultetet har 28 studieprogrammer på ulike nivåer og tilbyr forskningsbasert undervisning i et bredt spekter av samfunnsfaglige disipliner og i tematisk avgrensede flerfaglige studieprogrammer. Søkingen til fakultetets studieprogrammer er god, og studentene er godt kvalifiserte og motiverte. Å fortsette å styrke kvaliteten på forskningen og undervisningen er den overordnede målsettingen for fakultetets strategi for perioden 2021-2030.

Forskning

Innledning

En overgang til et bærekraftig samfunn vil bety en omstilling som gjør det nødvendig med betydelig innsats fra samfunnsvitenskapene. Det er derfor avgjørende at Det samfunnsvitenskapelige fakultet står klar til å fortsette sine bidrag til å forstå samfunnet vi lever i, og hvordan det kan omstilles i en bærekraftig retning.

A. Fremragende forskning

Fakultetet ønsker å fremme søknader på utlysninger om fremragende forskning, slik som ERC og temaforskning i EU og store prosjekter i Forskningsrådet. En satsing på slike søknader vil bidra til en synliggjøring av den forskningen som gjøres på enhetene, ikke minst som bidrag til et bærekraftig samfunn.

Fakultetet mener at alle forskningsprosjekter blir bedre med god ledelse, og vil legge til rette for dette. Fakultetet ønsker å skolere våre forskningsledere gjennom de kursene i forskningsledelse som universitetet tilbyr. Vi er spesielt opptatt av at flere av våre fremste kvinnelige forskere skal få kompetanse i forskningsledelse. Vi vil arbeide for at universitetets kurs i forskningsledelse tilpasses forskere i samfunnsfag.

Selv med desentralisering og fagnære beslutninger er det viktig at fakultetet opprettholder en sterk kompetanse på forskningsstøtte. Fakultetet vil fortsette satsingen på søknadsstøtte. I strategiperioden vil vi dessuten bygge ut kompetansen innenfor personvern og samfunnsvitenskapelig datavitenskap.

I løpet av den forrige strategiperioden ble det i økende grad klart at samfunnsfagene har særegne behov for forskningsinfrastruktur som er annerledes enn behovene i andre fag. Fakultetet vil utarbeide en egen strategi for forskningsinfrastruktur for fakultetet. Vi vil arbeide for å skaffe bevilgninger for å bygge opp databaser. Og vi vil fortsette arbeidet med å sørge for at forskernes tilgang til registerdata i form av rådata, spesielt fra Statistisk Sentralbyrå, sikres på en mest mulig effektiv måte.

B. Forskningens andre kvaliteter

Samarbeid mellom fagene. Fakultetets kjerne er de disiplinorienterte instituttene, og en videre utvikling av de samfunnsvitenskapelige fagene er avgjørende for fakultetets fremtid. Samtidig er det et økende behov for å finne samarbeidsformer på tvers av disipliner. Godt samarbeid mellom fagene skjer når et forskningstema betraktes på ulike måter og fra ulike vinkler. Fakultetet ønsker å fremme slikt samarbeid, der fagene beholder hver sin identitet, men beriker hverandre og dermed bringer forskningen videre på en måte som ett fag alene ikke vil klare. Fakultetet er spesielt interessert i å fremme internasjonalt forskningssamarbeid, og vi ønsker at forskerne våre skal bidra i universitetets satsinger UiO: Energi, UiO:Demokrati og UiO:Livsvitenskap.

Forskningsetikk blir mer og mer viktig. Fakultetet skal sørge for at de ansatte kjenner til lovverk og retningslinjer, for eksempel GDPR-reglene og NESHS og NEMs retningslinjer. Forskningsetikk er ikke bare et individuelt ansvar, men et ledelsesansvar og et institusjonelt ansvar. Det er derfor viktig at ledelsen ved fakultetet og ved enhetene følger med i det praktiske forskningsetiske arbeidet ved fakultetet og videreutvikler våre rutiner for å ivareta det institusjonelle ansvaret fakultetet har.

Myndighetenes ønsker om **åpen forskning** kommer til å prege forskningshverdagen i strategiperioden. Det er særlig behovet for deling av forskningsdata og åpen tilgang til forskningspublikasjoner som vil stå sentralt. Fakultetet skal følge utviklingen og bidra til at den økte åpenheten får en form og et innhold som bevarer forskernes akademiske frihet og forskernes integritet og gir fakultetet mulighet til å ansette så gode forskere som mulig og til å gjennomføre så god forskning som mulig.

God forskning blir enda bedre dersom den kobles til god **undervisning**. Fakultetet ønsker å videreutvikle det gode samspillet ved fakultetet mellom forskning og undervisning.

Utdanning

Overordnede strategiske mål: Utdanning med fremragende kvalitet og med relevans for de store samfunnsutfordringene.

Det samfunnsvitenskapelig fakultet skal som en ledende utdanningsinstitusjon nasjonalt og internasjonalt levere undervisning av fremragende kvalitet og med relevans for de store samfunnsutfordringene. Fremragende undervisning må være forskningsbasert. Fakultetets viktigste bidrag til fremragende undervisning med relevans for en bærekraftig samfunnsutvikling skjer gjennom å sikre at våre fagenheter har best mulige rammebetingelser for å drive og utvikle sine kjernevirksomheter.

Delmål 1: Fremragende kvalitet

Den forskningsbaserte undervisningen er et særtrekk ved universitetene. Gjennom kontinuerlig fokus på akademisk kvalitet hos både underviserne og studentene, og i våre emner og programmer, og med støtte i effektiv organisering, skal SV-fakultetet markere seg som en fremragende undervisnings- og læringsarena innenfor samfunnsvitenskapene.

Underviserne: Fremragende undervisningskompetanse og innsats for undervisningsutvikling skal verdsettes og vektlegges i ansettelse og stimuleres gjennom tiltak for karriereutvikling og merittering.

Studentene: Fakultetet skal rekruttere og beholde de beste studentene med motivasjon, talent og interesse innenfor våre fag. Studentene skal forventes å forholde seg aktivt og ansvarlig til egen læring, blant annet gjennom å delta aktivt i undervisningen og relaterte forskningsaktiviteter, engasjere seg i faglige diskusjoner, bidra til studentdemokratiet og være bevisst sin rolle i å forme sitt eget læringsmiljø.

Emner og programmer: Fakultetet skal ha et arbeid med studiekvalitet som sikrer at våre emner og programmer bygger på den til enhver tid beste forskningsbaserte kunnskap nasjonalt og internasjonalt. Fakultetet skal fremme enhetenes arbeid med å utvikle og ta i bruk kunnskapsbaserte, fagnære, varierte og studentaktive undervisningsformer som ivaretar personvern hensyn og som stimulerer studentenes nysgjerrighet, selvstendighet, initiativ og evne til

kritisk tenkning. Studentene skal utvikle ferdigheter som styrker deres faglige identitet, kompetanse og opplevelse av arbeidslivsrelevans.

Organisasjon: Fakultetet skal tilrettelegge for effektivitet og profesjonalitet i undervisningen. Fakultetet skal bidra til effektiv kommunikasjon, informasjonsflyt og relevant beslutningsgrunnlag på tvers av UiOs organisatoriske nivåer for utdanningsledelse, både faglig, pedagogisk og administrativt. Studentene skal være sikret innflytelse på forhold som har med både undervisningens kvalitet og læringsmiljøet. Fakultetet skal ta ansvar for at den samlede undervisningsvirksomheten utgjør den til enhver tid beste utnyttelsen av fakultetets ressurser.

Delmål 2: Relevans for samfunnsutfordringene

Bærekraft, inkludert klima og miljø, flerfaglighet, arbeidslivets behov for fleksibilitet og livslang læring er sentrale nasjonale og internasjonale satsingsområder for de kommende tiårene. Akademia har en viktig rolle både i å utdanne fagpersoner som er i stand til å lære, med analytisk, forskningsmetodisk og ferdighetsmessig kompetanse som kan bidra til omstillingsevne, generere ny kunnskap og å finne løsninger både innenfor sine fagområder og i samarbeid med andre. Fakultetets viktigste bidrag som undervisningsinstitusjon til en bærekraftig samfunnsutvikling er gjennom å sikre at våre enheter har best mulige rammebetingelser for å drive eksellent forskningsbasert og relevant undervisning.

Bærekraft: Samfunnsvitenskapelig kompetanse er avgjørende for å kunne skape en bærekraftig framtid. Undervisningen ved vårt fakultet skal bidra aktivt med kunnskap innenfor alle relevante FNs bærekraftsmål.

Klima og miljø: Fakultetets undervisning skal gjennom sine emner og programmer bidra med relevant samfunnskunnskap som støtter opp under det grønne skiftet.

Livslang læring: Fakultetet skal bidra til satsingen på livslang læring gjennom fleksible programmer og undervisningsformer.

Samfunns- og arbeidslivsrelevans: Fakultetet skal tilrettelegge for at våre uteksaminerte studenter har en samfunnsvitenskapelig kompetanse som svarer på arbeidslivets og samfunnets behov på kort og lang sikt.

Flerfaglige undervisningstilbud: Fakultetet skal fremme relevante flerfaglige undervisningssamarbeid både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, og tilrettelegge for en mest mulig effektiv organisering av slike undervisningstiltak.

Kunnskap i bruk

Det er et mål at samfunnsvitenskapelig forskning tas i bruk av relevante aktører. Fakultetet vil legge til rette for at de ansattes kunnskap og kompetanse brukes på best mulig måte, samtidig som forskernes integritet bevares. De ansatte skal oppmuntres til å delta i offentlige utvalg, ekspertgrupper og i andre fora som tar kunnskap i bruk og bidrar til samfunnsendring og innovasjon.

UiO legger et bredt innovasjonsbegrep til grunn i sitt arbeid med innovasjon. Samfunnsinnovasjon, forstått som «ideer som fungerer» (Ideas that work), er en selvsagt del av UiOs innovasjonsarbeid. Fakultetet vil stimulere til at de ansatte bruker UiOs ulike innovasjonsarenaer og –organer, spesielt der de ansatte selv mangler direkte koplinger til potensielle brukere av samfunnsvitenskapelig forskning.

Det samfunnsvitenskapelige fakultets nærhet til Norges mest attraktive arbeidsmarked for samfunnsvitere bør utnyttes bedre. Samspill med organisasjoner, andre kunnskapsorganisasjoner/-bedrifter, lokalt næringsliv og lokale og nasjonale myndigheter og fakultetet er verdifullt og kan blant annet gi fakultetet viktige impulser i arbeidet med livslang læring. Fakultetet skal være en ressurs for det lokale, nasjonale og internasjonale kunnskapssamfunnet.

Organisasjon og arbeidsmiljø

Fagnær organisering: Fakultetets grunnenheter er hovedsakelig organisert rundt disipliner og har stor grad av autonomi. Denne organiseringen skaper gode vilkår for strategisk fagutvikling i sterke fagmiljøer med etablerte kvalitetskrav basert på fagnære vurderinger og -prioriteringer. Denne organiseringen har vært meget vellykket, målt i kvaliteten på den forskningen og utdanningen enhetene står for. Fakultetet ønsker å videreføre en fagnær organisasjonsmodell der enhetene har stor grad av autonomi. Denne organisasjonsformen forutsetter at grunnenhetene er robuste enheter som kan foreta reelle prioriteringer knyttet til søknader, rekrutteringsprosesser, dimensjonering, større satsinger og andre fagstrategiske valg.

Fakultetet ønsker ikke å etablere nye permanente grunnenheter i den kommende strategiperioden. Det kan av og til være hensiktsmessig å organisere ett eller flere større forskningsprosjekter som et senter. Eventuelle nye sentre ved fakultetet i strategiperioden skal ligge under et institutt og ha en sluttdato, eventuelt en plan for hvordan virksomheten etter en viss tid skal fases inn i en grunnenhet.

Det skal være godt samsvar mellom ressursituasjonen og grunnenhetenes aktivitetsnivå over tid.

Stillingsstruktur: Den forskningsbaserte utdannelsen er et viktig kjennetegn ved universiteter. Dette tilsier at faste stillinger som hovedregel lyses ut som delte stillinger, fortrinnsvis som førsteamanuensisstillinger. Stillinger skal lyses ut internasjonalt, med mindre det er tungtveiende grunner til å fravike prinsippet om åpen, internasjonal konkurranse.

Studentene våre skal møte aktive forskere, inkludert fakultetets toppforskere, i undervisningssituasjonen. Alle ansatte i delte stillinger skal undervise.

Arbeidsmiljø: Alle fakultetets ansatte skal ha grunn til å være stolte av å arbeide ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og ha et bevisst forhold til hvordan deres eget arbeid støtter opp under kjerneoppgavene forskning, undervisning og kunnskap i bruk. Fakultetet skal tilby et faglig stimulerende og raust arbeidsmiljø der det skal være rom for meningsbryting og uenighet. Fakultetet skal gjennomføre og følge opp arbeidsmiljøundersøkelser. Fakultetet skal sikre god språklig og annen integrasjon av ansatte som ikke behersker et skandinavisk språk på tilsettingstidspunktet.

Kompetanseutvikling og karrierestøtte: Fakultetet skal tilby velfungerende tjenester og støttefunksjoner og skal legge til rette for at både vitenskapelig og administrativt ansatte kan utvikle sin kompetanse på områder som er relevante for det arbeidet de utfører. Lederoppgavene har blitt mer sammensatte og krevende, og fakultetet skal sørge for at lederne får tilstrekkelig opplæring og støtte i sitt arbeid. Dette gjelder både institutt-/senterledere, forskningsledere, utdanningsledere, og administrative ledere.

Fakultetet vil gjennomføre karrierestøttende tiltak for vitenskapelig ansatte i tidlig karrierefase.

Likestilling: Fakultetet har et mål om kjønnsbalanse i faste vitenskapelige stillinger. Ved inngangen til strategiperioden er vi et stykke unna målet. Utfordringene er ikke identiske ved de ulike enhetene, så vi trenger flere typer av tiltak, og vi må bruke disse fleksibelt. Fakultetet skal jobbe aktivt for å øke bevisstheten om kjønnslikestillingsutfordringer ved enhetene og for å fjerne mulige organisatoriske

og kulturelle hindre for likestilling. Fakultetet skal forholde seg aktivt til sitt likestillingspolitiske handlingsrom.

Fakultetet ønsker en så jevn kjønnsbalanse i studieprogrammene som mulig. Fakultetet skal jobbe målrettet med sikte på jevnere kjønnsbalanse i studieprogrammer med skjev kjønnsbalanse, spesielt profesjonsstudiet i psykologi.

Bygninger og bærekraftig drift: Selv om oppussingen av Eilert Sundts hus ved inngangen til strategiperioden legger til rette for fortetting, har flere av enhetene plassutfordringer. Fakultetet skal legge til rette for at digitale løsninger tas i bruk for å bøte på plassproblemene der det er hensiktsmessig, for eksempel med hensyn til møtevirksomhet. Det er et mål å samle hele fakultetet. Oppussingen av Eilert Sundts hus er et viktig bidrag til mer klimavennlig drift av fakultetet. Fakultetet vil jobbe for at også den øvrige virksomheten drives på en klimavennlig måte, i tråd med UiOs helhetlige klimastrategi.

Universitetsdemokratiet: Fakultetet vil jobbe for å skape større grad av interesse og deltakelse ved valg av representanter til fakultetsstyret. Fakultetet vil jobbe for å styrke studentdemokratiet ved fakultetet.